

**Бібліотека
Миколи Брайченка-Петренка
Фінікс, Аризона США**

ЛЕВ ПИЛИПЕНКО

НА ЗАХОДІ СОНЦЯ

ДРУГА ЗБІРКА ВІРШІВ

1971 рі

Автор

Kiev Printers Ltd. — 860 Richmond St. W., Toronto 140, Ont.

НА ЗАХОДІ СОНЦЯ

На заході сонця життя вже мое.
Сходив на полях юні ноги.
Лишивши садки, де зозуля кує,
Пішов в невідомі дороги.

Ще ззаду за мною громіли бої,
В яких вороги два змагались.
Згубив я там юність, а згадки мої
На заході сонця зостались.

Давно відгриміли ворожі фронти,
Та шлях ворог втяв в Україну.
Бо там, де зозуля, панують кати,
Насильству яких нема спину.

Заходить за обрій вже сонце мое.
Не знати, чи я стріну світання...
Вже вік мій у вічність завісу снує,
Затримує в грудях дихання.

Лиш в згадках з'являються далі сумні,
Де жив у неволі колись я,
Де в страсі і голоді в'янули дні,
Як пізньої осені листя.

На заході сонце й на Заході я,
Де синь цвіте рідного неба.
Помру на чужині, Вкраїно моя,
Але не вмре пісня про тебе.

БОРЦЯМ ЗА ВОЛЮ УКРАЇНИ

Безстрашні соколи! Цей вірш пишу вам,
Що склали могутній крила
За волю України — хоробрим синам,
Щоб жити або спати в могилах.

Вам воля народу сднала серця,
Ішли ви на смерть без вагання.
В боях ворогам ви шукали кінця,
Щоб скинути пута й страждання.

Під громи гармат і заклики сурм
Ішли в бій, об'єднавшися в лави.
Хоч сили нерівні, не страшив вас штурм:
Боролись для щастя і слави.

Зливавсь шум прапорів з громами гармат,
Спадала дощами куль злива,
Та вас не спиняла та смерть, що слав кат,
Вас звала Україна щаслива.

Зникатимуть в вічність минулі віки,
Шороку шумітиме жито,
Та вашої слави безсмертні вінки
В народі своїм будуть жити.

За волю України проліяли ви кров,
І спати лягли вічними снами.
України народу не згасне любов —
Віками жити будете з нами.

УЧАСНИКАМ ЗИМОВОГО ПОХОДУ

Страждало в неволі Вкраїни серденько,
Хоч мала відважних синів:
Вишнівського, Крата, Михайла Павленка —
Віддалих Вітчизні орлів.

Загродський і Долуд, хоробрий Дяченко —
Це теж генеральські чини.
Багато ще інших, що вмерли за Неньку,
Як вірні Вкраїни сини.

Їх слава не меркне у напім народі,
Не вкрили хуртовини злі,
Безстрашні борці в Зимовому Поході
Живуть, хоча й сплять у землі.

Герой-командир Зимового Походу
Та кінних полків козаків
Павленко йшов в бій задля волі народу,
Нещадно громив ворогів.

Та доля Вкраїні судилась лукава.
Скінчилися криваві бої:
Покрила орлів невмирущая слава,
При владі ж сидять не свої.

Віддали життя за щастя й свободу,
Щоб шлях перетяти сльозам.
Хоробрі сини України народу
З вогнем несли смерть ворогам.

Відшуміли походів стрілецькі стяги,
Під вітром козацькі шлики.
Не згине в народі спів слави й відваги,
З яким йшли в бої козаки.

КРАЮ ЗОРЯНИЙ

Край гаїв, садів, —
Краю зоряний!
З тьми і зла віків
Ти не скорений.

Щоб мав зиск тиран, —
Горем зораний.
Ти не згойв ран,
Та не скорений.

У весь нарід твій
В пута скований,
Хоч не грима бій, —
Ти не скорений.

В тяжкій праці люд
Щодня зморений.
Ворог грабить труд, —
Ти ж не скорений.

Кат спиня твій рух,
Щоб був зборений:
Не вб'є волі дух, —
Ти не скорений.

Ти не зборений,
Краю зоряний!
В боях зморений,
Та не скорений.

ВТІКАЧІ

Розколоєся світ на свободу й гніт.

Приказка

Світ Заходу й Сходу плека волю різну.
Совети ж все лаютъ західню.
Від страху спустили завісу залізну,
Щоб втечу затримати східню.

Та західня воля цвіте з небозводу.
Лишивши родини та хати,
Із риском померти потоки народу
Рішили з-під гніту втікати.

В пориві до волі завіса залізна
Не чинить бігцям перешкоди:
Їх страшить неволя, не смерть в бігу грізна, —
Й втікають на Захід народи.

Бо «воля» московська підшита брехнею,
А Заходу — світла й крилата.
Тому втікачі, роз'єднавшись з ріднею,
Знаходять на Заході брата.

І скрізь, де у влади стоять комуністи,
Народи ждуть смерти і згуби,
Бо там важкий гніт і немає що істи:
Чого ж біжать люди із Куби?!

Не бачивши гніту, свавільні студенти
У ЗСА стали люд бунтувати.
Коли б взяли владу на світ претенденти,
Куди ж тим студентам втікати?!

У 48-му РІЧНИЦЮ З ДНЯ РОЗСТРІЛУ
БОЛЬШЕВИКАМИ
ПОЕТА ГРИГОРІЯ ЧУПРИНКУ

*Хто забуде край свій рідний,
Так про того і пиши:
— Він такий, як старець бідний,
І нема в нього душі.*

Г. Чупринка

Заваджав ти Москві, як більмо тес в оці,
Бо любив усім серцем Вкраїну свою.
Розстріляв тебе кат в двадцять першому році,
Думав волі дух вбити в нашім ріднім краю.

Хоч убив окупант молоде твоє тіло,
Та на зміну прийшло покоління нове.
Не одне патріота вже тіло зотліло, —
Невмирущий ваш дух в поколіннях живе.

Скільки згинуло вас по тюрмах і в бою,
Щоб України втримати життя голубе?..
Та безсилий є ворог із кулею злою:
Волі дух буде жити, хоч вбили тебе.

Ти зложив за Вкраїну орлиній крила,
Та не стих голос волі народу навік.
Тисячі вас лягло вже у морок могили,
Як і ти теж поліг в двадцять перший той рік.

Тілом вмер ти, забитий Вкраїни катами,
За вільну Бітчизну пролив свою кров.
Але дух твій віками жити буде між нами,
І сонцем нас гріє до волі любов.

У 1000-НУ РІЧНИЦЮ З ДНЯ СМЕРТИ КНЯГИНІ ОЛЬГИ

Десять віків минуло довгі,
І тисячу живе вже літ
В віках дужова мужність Ольги —
Нев'янучий княгині цвіт.

Для щастя Княжої Держави
Княгиня не жаліла сил.
Рішуча, мудра, в свіtlій славі
Зорітиме серед світил.

Іще пройде віків без ліку,
Та дух княгині буде жить.
Народу України навіки
Промінням сонячним світить.

Любила Ольга Русь-Україну,
Принесла віру їй нову.
Для прикладу народу й сину
Прийняла Правду Христову.

Сказала: «Ідолам не вірю».
І перш, як в вічність відійшла,
Поганську залишивши віру,
На християнство перейшла.

И померла з вірою отою,
Знайшовши християнський шлях.
Тому й живе віки Святою
Народу нашого в серцях.

У 62-гу РІЧНИЦЮ З ДНЯ СМЕРТИ ПИСЬМЕННИЦІ МАРКА ВОВЧКА

Не жаліла ні сил ані хисту,
Щоб зламати кріпацтва сучок.
Посвятила життя для захисту
Україні Марія Вовчок.

В своїх творах картала багачок,
Самолюбних жорстоких панів,
І бажала звільнити кріпачок,
Їх родинам наділу ланів.

Все писала про села убогі,
Про голодних безправних селян,
Що орали чужкі перелоги,
А з іх праці жив в розкошах пан.

Про в кріпацтві селян і їх муки,
Їх щоденній кари і зло;
Часи темні, як чорні круки,
Як панам життя садом цвіло.

В час кріпацтва пани жили шумно,
На селян-кріпаків були злі.
І на серці Вовчка було сумно,
Бо зле лихо на рідній землі.

Поток жалю в словах лила гірко.
Та минув шістдесят другий рік,
Як за обрій зайшла наша зірка,
Як погас таланту її вік.

СЛАВНОЇ ПАМ'ЯТИ 395-ТИ

Цвіт життя іструсили недаром
За Україну сини-юнаки
В двадцять першім дні й році Базаром:
Про них пам'ять жить буде віки.

Смерті прямо дивилися в очі.
Ішли вперед під гармат гучний грай,
Щоб в ясні прийти дні з злобі ночі,
Щоб звільнити коханий свій край.

Хоч велика була вража сила,
Юнаки не зважали на те:
Іх серця воля вкрай полонила
І життя в Україні святе.

Не зважали на болі та рани,
Ішли у бій, як весна у поля.
За народ свій, за край наш коханий,
Щоб цвіла наша рідна земля.

До останнього бились набою
З блиском грізної помсти в очах.
А крик ворога злий за собою
Стріли гордо, відкинувши страх.

І як пісня в саду солов'їна,
Пролунала на юніх устах:
— Буде жити ще вільна Україна! —
Пролетіло в віки, немов штах.

І на крилах вітрів клич полинув,
Бо не знали серця юні зрад:
Полягли, як один, за Україну, —
Перемогу справляв лютий гад.

Як міцне кріпить дуба коріння,
Не зігнуть вітрам пам'ять віки.
В Україні вільних поколіннях
Іхня кров розцвіте, як квітки.

ДВІ ЖЕРТВИ

(*До рігниць бл. п.
С. Коновалця та С. Петлюри*)

України народу всіх вірних синів
Москва в тюрми вкидає за брами.
Скаженіс в злобі, не втиха її гнів —
Вкрива жертви Сибіру снігами.

Не зважає на слізози батьків, матерів.
Що їй сироти й в розплачі вдови?
Без вагання стріляє України орлів,
Щоб напитися вдоволь її крові.

І катівські озброєні руки її
Споконвіку в крові такі самі:
Засила за кордони в чужій краї
І Коновалця вбива в Ротердамі.

А для вбивства вживає пистолю, чи ніж,
Де потрібно, вдяга вівці шкуру.
І шість пострілів ворога будить Париж —
Убива Отамана Петлюру.

Полягли з рук Москви два України Сини,
Як підкошені косами трави.
В українців серцях будуть жити вони
В ореолі любові і слави.

Як не сожнуть ні квіти, ні води ріки
В солов'їному й траурнім травні:
Не зів'яне і пам'ять геройв віки —
Їх діла та походи їх славні.

КАМЕНЯР УКРАЇНИ

(У 53-тю рігніцю з дня смерти І. Франка)

Лупайте що скалу!

*Нехай ні жар, ні холод не спинить вас,
Бо вам призначено скалу оцю розбити.*

«Каменяр» — І. Франко.

По дорозі важкій до поступу й волі
Сміло йшов на вершини гори й через яр,
Не жалів життя й сил для України долі
Наш невтомний борець Франко-Каменяр.

З малих літ гартував слова в батьковій кузні
І лупав ними камінь неволі-скали:
Та ні холод, ні жар, ані хмар громи грізні
Не спиняли лет слів, що неслись, як орли.

Ні тортури, ні мури, ні віків важкий гніт
Не зламали дух волі тяжкою журбою.
Як той молот у кузні дзвенів на ввесь світ,
Звав народ свій йти сміло за щастя до бою.

Гартувались слова ті, як криця в горнилі,
І палили серця, мов та іскра жива,
Щоб народ в kraю ріднім рвав пута неволі
І збирав в своїм полі без гніту жнива.

І кував наш Франко, немов батько при горні.
Розліталися іскри в kraю вздовж і вшир,
Бо мав віру у сили народу незборні,
Закликаючи братись до кайл і сокир.

Хоч помер Каменяр, та лупа скалу дику.
Не спинить окупанту слів Правди потік.
За безстрашне змагання, за працю велику
Каменярем в народі жити буде повік.

Бо Франко-Каменяр помер лише тілом,
Як в минулім, майбутнім, живе і тепер.
В серцях у народу за правеє діло
Живе в поколіннях — він духом не вмер.

ГЕНІЙ ТВІЙ ПЕРЕЖИВ ВЖЕ СТОРІЧЧЯ

(*До 200-ої рігніці з дня народження
Івана Котляревського — основоположника
української нової літератури*)

Два віки — два предовгі століття
Впало в вічність — в пітьму небуття,
Як в Україні в зле лихоліття
Народилось з талантом дитя.

Хоч був гніт в Україні московський,
І не тішив очей цвіт жоржин,
Повним серцем Іван Котляревський
Для України зоставсь вірний син.

Не любив він московську розмову,
Окупанта й пануючу знать.
Шанував українську мову
І став книжки нею нам друкувати.

Не зважав на московські погрози —
України тяжких ворогів.
Котляревський крізь сміх і крізь сльози
В рідній мові не жалував слів.

Невмируща його «Енеїда»
Пережила злі й добрі роки.
Розважала шкільну юнь і діда
Й буде жити ще довгі віки.

Не потіха, не сміх, не забавка, —
То посів добірного зерна:
Українська «Наталка Полтавка»
У серцях вкорінилась до дна.

Геній твій пережив вже сторіччя.
Він живе у народі й тепер.
Хоч землею покрито обличчя,
Але дух твій, Іване, не вмер.

Хоч москаль гнітить й досі Україну,
І світу волі там зараз нема,
Та в народі ти житимеш, сину, —
Не покрис віків тебе тьма.

ВІН ЛЮБИВ УСІМ СЕРЦЕМ ВКРАЇНУ

(У 91-шу рігницю з дня народження поета —
українського слов'я О. Олеся)

Чи ж забути за життя поля колос,
Як шумує під вітром овес?!
Так в піснях не затихне і голос,
Що в свій час відспівав наш Олесь.

Як на небі хмар білих вітрила,
Жайворонків давін в літнію пору,
Підіймав Олесь душі на крилах,
Як юнацьку, так само й стару.

Він любив красу рідного краю,
Блакить неба, цвіт пішний землі:
Вітровій у полі та гаю,
Тінь берізки в горах на скалі.

В русі крил не було в нього спину
Знести мову над хмари свою,
Бо любив він всім серцем Вкраїну,
Як спів пташок в квітучім маю.

Також кликав завзято до бою
У розгоні потоків пісень
Свій нарід на змагання з Москвою,
Щоб із ночі прийти в ясний день.

Любив волю, як край свій і квіти,
Розтопляв у піснях гніту лід.
Так як сонця катам не згасити, —
Він безсмертний, як ввесь наш нарід.

УСТИМ КАРМЕЛЮК

(У 134-ту рігніцю з дня загибелі)

Багато наш народ зазнав тяжких мук
Під гнітом й в боях з ворогами.
З глибини років вирина Кармелюк
На крилах згадок із піснями.

Злетів час у вічність, як в вись легкий дим.
Щоліта ростуть свіжі трави.
Як трави, у згадках зростає Устим, —
І діла його, сповнені слави.

Шумів під час вітру колоссям густим
На панських ланах труд народний.
Не міг того стерпіть хоробрий Устим,
Що люд на селі був голодний.

В завзятій, відважній без меж боротьбі
Він чистив кишені до споду:
Усе відбирав у панів не собі, —
Давав, що належить, народу.

І вмер лише тілом хоробрий Устим,
Підступно забитий панами.
У розцвіті літ зів'яв молодим,
Та вічно живе поміж нами.

Він спав не в перинах, а в лісі на пнях,
Та люд наї його прославляє:
В народніх легендах, в численних піснях,
В книжках він живе, не вмирає.

В'ЯЗНЯМ МОСКОВЩИНИ

Ви жертви зла в совєтськім «раю»:

Вас там багато, як води.

Всім серцем вам я співчуваю,

Бо й сам в «раю» старців водив.

Ваше життя — зерно кришталю,

Та сонця світ покрила тьма,

Бо в ворога немає жалю,

Як їй серця людського нема.

Нелюдські терпите страждання

У мурах старшої тюрми.

Снігами стеляться зітхання

Сибіру лютої зими.

Гризуть дні й ночі вас до болю,

Нудьга роз'яtruє серця.

До сонця рветесь на волю, —

Поривам тим нема кінця.

В снігах, у мурах й поза муром —

Ніде життя людям нема.

Стискає волю Москва шнуром,

Весь СССР — страшна тюрма.

ЗАМОРДОВАНІ

(*До дня пам'яті 1. 6. 1933 р. замордованих
голодом українців*)

У двадцяте прогресу століття,
У модерний технічний цей вік
В Україну прийшло лихоліття —
В тридцять третій злопам'ятний рік.

В Батьківщині було стільки хліба,
Як багата на сонце блакить.
І яка кому в чому потреба —
Все було — тільки б жити та жить.

Та прийшло з Москви рабство модерне,
Поневолило рідний наш край:
Замість хліба колючі терни
Принесло, і прийшов людям край.

Де колись молоком текли ріки,
Буйні хвилі котились в житах,
Мерли діти, жінки, чоловіки
Без шматка свого хліба в руках.

Окупант забрав все в Московщину,
Хлібом, салом напхав пельки вщерть.
А в багату на хліб Україну
Приніс муки й голодну смерть.

Не голодні були лише круки.
Помирає наш народ без вини.
Хто ж міг стерпіти голоду муки,
Івші кору з дерев й бур'яни?

Це не казка, не байка, не сон це —
Це жахливі ті сталінські дні,
Коли чорная смерть вкрила сонце,
Чорну землю лиш трупи одні.

Хай в майбутнє нове покоління
Хліба, сала та меду краї
Вросте злочин той помети корінням
До злодіїв його врожаїв.

СЕРП І МОЛОТ

*Серп і молот —
Смерть і голод.
(Народне прислів'я)*

Правдиві прислів'я, що творить народ,
Живуть в поколіннях віками.

Шліфує їх розум народніх широт,
Як скульптор свій камінь руками.

Під дзвін жайворонків співав серп: **шах-шах**
В жнива на приватному полі.
Той спів сипався зерном в серця у житах,
І в селян було хліба доволі.

Серпам молотки відбивали у такт.
Були й ковалі всі заможні.
Коли ж став стогнати советський кріпак,
Комори теж стали порожні.

А молот, як дзвін, під час праці дзвенів,
Як в місті, так в селах у кузні.
Та зразу звук сталі його занімів,
Як в край наш насиунили «друзі».

Москви окупанти, складаючи плян,
До дії ввели збройні сили:
Насильно відняли серп й молот в селян
І на тряпку в крові почепили.

І став не залізо, а очі кувать
На тряпці змальований молот.
Народ України забув, як жувать
Свій хліб, бо давив вже злий голод.

Як яструб на жертву, на молот впав серп
Кривий, як хрест німців-фашистів.
Приніс в Україну мільйонам він смерть
З кривавих рук злих комуністів.

Як серп прадідівський відняв в селян з рук
Наїзник — наш ворог лукавий:
Безмежнє поле страждання і мук
Приніс в народ прапор кривавий.

Прийшла в Україну московська біда,
Серп й молот докути скрестила,
Як символ колгоспного в рабстві труда,
На тряпку той знак почепила.

Ото ж вірте завжди прислів'я словам,
Хто вільно живе в вільнім світі,
Бо серп і той молот грозить уже й вам,
Хоч ви не голодні й одіті.

Бо може настати і тут такий час:
В розбоях Москви нема спину.
Вона в крові втопить, пограбивши вас,
Як грабить других і Вкраїну.

Вже гіппісів орди великі і тут, —
То в Захід б'ють клин яничари.
Тоді серпа, молота й вам не минуть,
Не вникнуть московської карі.

ПРИЙДЕ ЧАС

Пройшли роки, прийдуть новії,
В яких чека доля на нас.
Тоді здійсняться наші мрії, —
Бо то вже прийде волі час.

Колоссям вкриються широкі
Вкраїни золоті лани.
Прийде добробут, серцям спокій,
Бо будуть дочки і сини.

Не стануть вже топкать ногами
Вкраїни душу кати злі.
Зникнуть злі ночі з ворогами,
Засяє сонце на землі.

І радощам не буде спину,
Не буде горя, сліз і мук,
Бо будуть рідні батьки сину,
Дідуся визнає онук.

Бо злі московські окупанти
«Врагами» поробили всіх:
Хто щастя мав — втік в еміграції,
А хто лишився, — то жертви їх.

Та прийде час, прийде година —
На нашій праведній землі
Розквітне в щасті Україна,
Як згаснути зірки на Кремлі.

МОЯ БАТЬКІВЩИНА

Повінь сонця, в лузі трави,
Тепла літня дніча.
Мрійний берест кучерявий —
Моя Батьківщина.

Чулиль серце чайки голос,
Гра роси перлина.
Розливсь морем жита колос —
Моя Батьківщина.

Дніпра кручі прибережні,
Потік вод без вшину.
Бори в синь лягли безмежні —
Моя Батьківщина.

Злився обрій із полями,
Як мати ї дитина.
Луна пташок йде гаями —
Моя Батьківщина.

Впали з неба в Дніпро зорі ---
Вечірня година.
Дріма верба при заборі —
Моя Батьківщина.

ЛЮБОВ ДО ВКРАЇНИ

Любов до України не має зупину,
Бо в серці моєму вона лише одна:
Гаряча, живуча до мого загину,
Безмежна — не має ні верху, ні дна.

До верб над водою я думкою лину,
Де дивляться в плесо на вроду свою.
Як миливі кохану, люблю Батьківщину,
Як чари весни в голубому гою.

Люблю Дніпра кручі, степів далі сині
І літні пахощі в вітрі полів.
Осіннє сонце, що спить в павутинні,
Зими цвіт сліпучий безмежник степів.

Пісні вечорові б'ють в сердце прибоєм,
І шептіт без журних вітрів в деревах.
Закоханий, краю, навіки тобою,
В свою рідну мову — у ненъки слова.

Українські ночі та іхня тиша,
Калинові зорі і місяця світ, —
Для серця та згадка над все є рідніша,
Як в морі вогнів чужини оцей світ.

РІДНІ БЕРЕГИ

Минув той час грізний,
Як втікали ми
В світ широкий вільний
З темряви й тюрми.

Коли війни руки
Відчинили нам
Ворота зла й муки,
Які замкнув хам.

И ринули ми радо
Волі на мости,
Бо за нами ззаду
Ішли комуністи.

Які пили нашу
Невинну кров.
Боялись їх чашу
Наповнити знов.

Тікали в світ білій
Під гарматний снів,
Лишили край мілій
В полуම'ї вогнів.

Крізь дощі й морози
Ішли в чужі краї,
Тъмарили нам слези
Села і гаї.

Відгула кривава
Страшная війна.
Прийняла нас нова —
Вільна чужина.

В милій Батьківщині
Знову вороги.
В наших серцях нимі
РІДНІ БЕРЕГИ.

СКАТЕРТИНА

Я не мав ані доњки, ні сина.
Вся родина сплила, як вода.
То ж в музеї хай ця скатертина
Українцям мене нагада.

Кольорових ниток гра узорів
Серце чулить, як квітами май.
У них барви України просторів, —
Це випливаний рідний наш край.

Волошковий ниток колір синій,
На наш стяг впав з безхмарних небес,
А під ним колір спілої дині,
Колір степу, як зріс овесь.

В вишivках українська хатина,
Як та дівка, що йде до вінця,
Рушникам є сестра скатертина,
Що єдна наші думи й серця.

В скатертині наш край оживає.
В ній у квітах гаї і поля,
Цвіт садів солов'їного маю,
Цвіт веселки, що грає здаля.

То ж нехай ці нитки скатертини
Будуть згадкою тут, в чужині,
Поколінням батьків з України,
І як пам'ять — архів по мені.

СПОГАДИ

В пшениці й неволі далека Вкраїна.
Мене цвітом вишень покрили літа.
Забита Москвою моя вся родина,
Лиш я на чужині один сирота.

Лиш в спогадах роки спливуть в Подніпров'ю,
І дороги тривожні степів в далині,
І юність тих весен, сповитих любов'ю,
І серце дружини розкрите мені.

Спливають в згадках мої давній друзі,
Як дні, повні сонця, цілунки весни,
І кольори квітів в гаю, чи у лузі, —
Все зникло у вічність, повите у сни.

І вітів обійми тополь з берестами,
Якими багата моя сторона.
І співи дівочі улітку ночами,
Що била у серце дзвінка їх луна.

Спливас в згадках вечірняя просинь,
І зорі Вкраїни в нічній глибині.
У килимах листя вітряная осінь,
І клич журавлинний у мли далині.

Нещасна врожайна Україна мила:
В слізах і ряснім калиновім огні.
Підносять її згадок сиві крила,
Років також сивих в чужині мені.

НЕ ПЛАЧ, МАТУСЮ!

Не плач, ти рідная матусю,
Що все померкло в нас кругом.
Поглянь на нашого татуся —
Він теж, як ніч та за вікном.

Я розумію твої муки
До серця свого глибини:
Все, що придбали твої руки,
Москва забрала без вини.

Розстанься з щоденною журбою,
Що сплять в землі твої сини,
Ще я один лишився з тобою,
Сини ж?.. Не вернуться вони.

Вони в землі та під снігами.
Їх голос слухай в шумі віт,
Бо вся Україна ворогами
Пригноблена багато літ.

Не плач, матусенько кохана,
Що вигнали тебе з двора.
Загойтесь ще серця рана —
Прийде й на ката зла пора.

Хоч України плачуть діти
Під ворога глумливий сміх,
Ще буде народ наш радіти
Над трупами катів своїх.

**

Все сумую по Україні —
Ріднім краєві.
Хоч живу я тут, в чужині,
Думки в Києві.

Де хрест трима Володимир,
Я стою при нім,
І мій погляд через Дніпро вшир
Тане в світ огнів.

На Дніпрі невтомні хвилі
З вітром граються.
На горі віти похили
Теж хитаються.

Ген у далі синій мрійній
Втопа бору край.
Так люблю я рідний край свій,
Як веселий май.

Відцвіли мої там весни,
Як шипшини цвіт.
Проміняв свій край чудесний
На чужини світ.

ПОДЯКА БАТЬКОВІ

За рідну любов до нас, миlíй наш тату,
За працю, турботи, ласкаві слова,
За те, що родині прибав власну хату,
Тобі від нас дяка, любов і слава.

Ми дякуєм, тату, тобі знов і знову,
Що ти не забув Україну свою,
Що вивчив любить нас свою рідну мову —
Всі предків звичай, що в нашім краю.

За ширі розмови про ту Батьківщину,
З якої ти втік від злих ворогів:
Багато сказав нам (донці і сину),
Який наш край гарний, де юність провів.

За те, що в чужині вивчать рідне слово
До школи послав нас — двох діток своїх,
Ми дякуєм, тату, тобі знов і знову:
Бажань і надій ми не зрадим твоїх.

У школі українській ми взнали багато
Про лихо минуле й сучасне в краю,
Про те, чого втік в чужину й ти — наш тато,
Щоб тут зберегти віру й волю свою.

Щоб правду понести в край вільного світу
Про те, яке рабство завів окупант,
Якого наш край зазнає горя й гніту,
Чому ти, наш батьку, є тут емігрант.

За все тобі, батьку, приносим пошану,
Що вчив ненавидіть з Москви ворогів,
Які зруйнували Вкраїну кохану:
Діждуться від нас москалі чорних днів.

ЗЕЛЕНІ СВЯТА

Земля вся в зелені в ці Свята.
Вона мов дишє, мов жива.
Заквітчана в клечання хата,
Розлилась повінню трава.

На вікнах, лавах, вся долівка
В траві, у м'яті, лепесі.
Як прибрана до шлюбу дівка,
Цвіте село в своїй красі.

В подвір'ї, стріках — скрізь клечання
Кольором кличе: жити й житъ.
І вітер теж про святкування
Зелену пісеньку шумить.

Шумить, оздобами колишє.
І сном здається все кругом,
Бо зелень та над все рідніша
В зеленій хаті й за вікном.

У рідний край так думка лине,
Де пахне м'ята, лепеха.
З-за моря рідна Україна
Євшаном-зіллям подиха.

В ОБІЙМАХ ВЕСНИ

Гримить перунами луна голосна, —
То ламне Дніпро зими пута.
До Ржищева з півдня йде з сонцем весна:
Звільняється з криги Славута.

Потоками з круч сніговая вода
Платок з голови білий здійме.
Як милому в зустріч зоря молода,
Спішить до Дніпра у обійми.

У кручах втопа в солов'їних садах
Заквітчаний в цвіт весни Ржищів.
Прокинувся вітер, що спав у борах,
Весні хвалу з пташками свице.

Бір дишє сосною, там пахне смола,
Там вітер щоночі ночує.
І помахом легким, як дівки пола,
Він в хвилях Славути жартує.

Весна в повнім цвіті. Співають пташки.
Качками човни в Дніпра водах.
Розбуджені сонцем, як ті мурашки,
Працює люд в полі й городах.

СЛАВА

Слава борцям, що за волю Вкраїни
Не щадили ворога зграй.

Слава орлам, що в рішучі години
Життя віддали за свій край.

Слава синам, що в бурю й негоду
Боролись за сонячний шлях.
Щоб щастя здобути для свого народу,
Безсмертними впали в боях.

Слава відважним Вітчизни загонам,
Що бились за вічну весну.
Слава безстрашним бійцям партизанам,
Що волю будили зі сну.

Слава усім, що впали за віру,
І тим — з вогнем волі в краю.
Слава невільникам в тюрмах, Сибірі —
Незламним фортецям в бою.

Слава нескореній нашій Вкраїні!
Слава, хто гнутись не звик!
Слава, хто край свій боронить в чужині!
Слава народу навік!

С Т Р А Х

У совєтському «раю» в Союзі
Серця б'ються в людей, немов птах.
Там народ, як кінь робить у плузі,
І морозом стиска груди страх.

Страхом скута підбита Вкраїна,
Страх морозить гарячую кров:
Нема в батька довір'я до сина,
Москва вбила родинну любов.

Між людьми вмерла бесіда щира.
Хочеш жити? — нікому не вір.
Зникла правда, відвертість і віра,
Бо людина людині там звір.

На безмежнім півкулі просторі,
Де Москва закріпила зла лад,
Всі народи конають у горі,
Там потвори тьми розкладу й зрад.

Бродить страх по підбитих народах:
Страх панує по селях, містах.
Туманом смерти давить на водах,
Чорним круком лєтить в поле страх.

Щоб Москві було вдоволь пить, жерти,
Топче волю народів в ногах;
В серцях сіє тривогу й жах смерти,
Її метод — це вбивство і страх.

ОСІНЬ

Вже літня неба просинь
Затмарила в туман.
Золотить листя осінь,
Згина стебельцям стан.

Брожаєм рясне поле
Віджило свої дні.
Струсило повні поли,
Сумус у стерні.

Встиляє землю листом,
Снує печаль в ріллі.
Їй вітер голосисто
Гра струнами в гіллі.

Вдягає у тумани
Поля, гай, міста.
Зиму вітає, манить
Цілунком на вустах.

I ріки многоводні
Повніють до зими,
Bo сльози хмар холодні
Жене осінь крилами.

В дарунок дала ночі
Відтятий час у дня,
Як мати спів шепоче,
Щоб стало вже дитя.

ДНІПРОВІ ХВИЛІ

З-за бору до плес злетів вітер,
І хвилі погнав вздовж ріки.
А небо, як цвіт льону, витер, —
За обрій загнавши хмарки.

Гуляють і піняться хвилі,
Б'ють в берег, мов чайки крильми:
Дніпро розгулявся наш мілій —
Він вільний, як вільні тут ми.

Так воля козацька, як хвилі,
Гуляла в країні Дніпра.
Літала на чайках, як вітер,
Ta сплила щаслива пора.

На хвилях сплила в Чорне море
Козацька воля в свій час.
Тепер лиш на нашес горе
Б'ють хвилі Дніпра в серце нас.

Б'ють в серце... шумлять хвилі в згадках,
У згадках дніпровий наш край.
Колись в України нашадках
Ще в хвилях загра Дніпрограй.

ХАЙ ЗНАЄ СВІТ

Хай знає світ, де народовбивці,
Де кара людства на землі:
Тирани, звірі, кровопивці
Звили кубло зла у Кремлі.

З Москви, з Кремля, йде в світ недоля:
Дикунство, рабство, горе, зло.
В Сибірі ї тюрмах гине воля, —
У рабстві місто і село.

Країна дрантя, лалтів, вошій,
Знущань, регресу, латок, сліз.
Завжди безцінні в ній є гроши,
І котиться культура вниз.

Країна таборів, арештів,
Де процвіта обман і гніт.
Коли ж про це пізна, нарешті,
Ще вільний від насильства світ?!

А мусить це піznати скоро.
Дух беззаконня скрізь блука.
Щоб вникнути вбивств, знущань і горя,
Рвати треба з корнем будяка.

ДО СОНЦЯ

Грій, світи, щоб все ожило
Після зими міцного сна!
Понов й мої ти, сонце, сили,
Хай б'є життям у них весна.

Ти сяєш ніжно і ласково,
Ллєш з квітів п'яний аромат,
Вдягаш землю в юні трави,
Вертаєш юність в поле й сад.

Буяє скрізь життя зелене,
Щебечуть радо небеса.
Дай, сонце, сили і для мене,
Хай радує й мене краса.

Вагою тиснуть мене роки,
Бо юність я згубив в полях.
А старість вивела в широкий
Та вільний світ чужини шлях.

Нехай твоє ясне проміння
Елексиром життя сія.
Для мене дай творче натхнення,
Хай пісня не вмира моя.

Хай згубить шлях до мене старість.
Яка гне спину, рівний стан.
Проміння влій у мою творчість, —
Натхненником моїм ти стань!

ТЕРОР МВД

Хоче знати хто щирих друзів,
Як живуть вони і де? —
То ж в Советському Союзі
Дружить з смертю МВД.

Там життя цвіте всім «маєм»:
Вдень, вночі чекай завжди, —
«Чорний ворон» тих хватас,
Хто зазнав біди й нужди.

Люди Заходу не знають,
Що давно їм знати варт:
Цвінтар там вночі копають,
Вдень насаджують вже парк.

Б'ють людей в обличчя й спину
Під спів авт і солов'їн.
Розпинають Україну,
И ряд підкорених країн.

Хто там стримання не має
И говорить про правду звик,
Того парк той дожидас
И землі вдоволь на язик.

Щоб не мав хто в цім сумніву,
Що не байка — правда ця,
Пригадає хай Вкраїну —
Доказ цьому — Вінниця.

Я ПЕВНИЙ

Я певний в тім, що Україна
Москви ще скине гніт важкий,
Бо ні терор, ані руїна
Не вб'є до волі дух живий.

Я вірю в визволення мрії,
Що прийде звільнення пора,
Коли нащадки молодії
Зметуть наїзника з двора.

Бо вже й в наш час Москва прелюта
Приходу бачить свій кінець.
Що вже народам в ній закутим
Скрізь рветься каторжний терпець.

В нічному темному просторі,
Де закріпивсь московський дух,
До волі шлях вже світять зорі,
І чути крил народніх рух.

ДВА БРАТИ

Летять журавлями у вічність роки,
По сходах життя вік йде нижче.
Та з серця не вирвать Славути ріки
І на кручах її місто Ржищів.

Згадаю за Ржищів — моого серця май,
В Дніпрі плила юність весною,
І хвилями пестила берега край,
Шуміла в вітрах наді мною.

У згадках спливають пісні дівчат чулі,
Квітучі в садах білі ночі,
Солодке до болю кування зозулі,
Яскраві в Дніпрі зірок очі.

Погляну із кручі на бір — синій дим,
І в грудях синь тане, як небо.
А серцем, як цвяхи, вбивав молодим
Красу ту навіки для себе.

Чудовий наш Ржищів, бо він брат Дніпра.
Віки стойть гордо на кручах.
Під ним рідний брат його хвилями гра,
Віками гра в хвилях могучих.

Сміялась в нім юнь у квітучих садах,
Сміялась на хвилях Славути,
Сміялася юнь на козацьких чайках,
То як же, брати, вас забути?!

МОСКОВСЬКО-КИТАЙСЬКА ДРУЖБА

Пішла луна, як гук гасем —
В кого сила дужча,
Бо з Москвою та Китаем
Розбилася дружба.

Колись славили єднання
В піснях днів минулих,
Тепер Маркса йде повчання
У гарматних гулах.

Розвалилася навіки
Дружба непорушна:
Утворилося дві злі кліки,
Що й на льоду душно.

— Знищимо СССР
— Повністю й назавжди,
— Бо міцний Китай тепер
— Без Брежньова дружби.

Вже не в Берліні на мурі
Втікачів крик й хаос,
То на річці на Усурі
Б'є москвинів Мао.

Не суходіл, а вже ріки
Кров фарбить сьогодні,
Бо обидві точно кліки
Є антинародні.

Домаркасились леніністи
На весь світ походу:
Тиснуть Москву комуністи
Заходу і Сходу.

В МОДЕРНИЙ ВІК МОДЕРНЕ РАБСТВО

*Це той перший, що розгинав нашу Україну,
А другая доконала Вдову-Сиротину.*

Т. Шевченко

Від часу, як друга взаконила устрій —
Ввела в Україні кріпацький злий лад,
Нащадки царів в новий час індустрій
З темряви віків втягли рабство назад.

Петро перший вкрай ненавидів козацтво,
Гатив їх в болото столиці кістки.
Друга Катерина петлею в кріпацтво
Без жалю тягна мотузком, як в тиски.

Як дух Прометея живив Україну,
Й щоб вбивців не падали голови з пліч,
Друга доконала Вдову-Сиротину,
Ущент зруйнувавши Козацьку Січ.

Покрили віки царів смерти снігами.
В Україні ще волі і досі нема.
Стягається дужче петля ворогами —
Модерного рабства лютіша зима.

Не соняшна радість в очах, але слози,
Як роси на травах спадають в нужді,
Бо рабська праця в модерних колхозах
Народ України не кида в біді.

Хоч досі в братів наших зігнуті спини,
Надія ї душа у народу жива.
Ще верне дух волі з Дніпра Батьківщини,
І втопиться в крові кривава Москва.

НЕ ВОЛЯ

Рабство, кріпацтво, модерне насильство —
Це плід того ж самого поля.

Із ними йдуть поруч грабунки та вбивство,
А разом все зветься — неволя.

Темрява віків породила неволю,
Якій нема ї досі зупину.

Немає для серця найтяжчого болю,
Як гнути свою душу і спину.

Хоч людство невпинно іде до прогресу,
Неволя в рух гонить машину.

Неволя стискає в обійми і пресу,
Стиска волелюбну людину.

Здавалося б час у модерну цю еру
Піти всім єдиним походом:

Неволю модерну — в крові ненажеру,
Щоб знищити вільним народом.

Та лиxo все в тому, що колір червоний —
Цей колір проллятої крові —

У вільному світі ще всім невідомий,
І пошестю рабство йде нове.

ДВА ВОРОГИ

Пригадую часто війну ту криваву,
Як кров'ю й пожежами жевріла даль,
Як втративши гордість, зухвалість і славу,
Втікав до Сибіру кривавий москаль.

Багато в газетах і книгах історій
Погрозливо твердили злі москалі:
Коли ворог схоче захват територій, —
Москаль його знищить на власній землі.

Я був тому свідком, як німці-чужинці,
Метаючи з танків та хмар вбивчу сталь,
Як кидали зброю бійці-українці,
Як біг безоглядки на північ москаль.

Українські вояки тропили гвинтівки:
Хай ворог ворожку в боях точить кров.
Із бою полями ішли до домівки,
Де ждала їх ласка й родинна любов.

Зазнавши в неволі терор, голод, злідні,
Набридло їм ями сусільні копати.
Коли їх мільйони вмирали голодні, —
За кого ж даремно їм кров проливати?

Із Заходу йшли вороги в Україну,
Лишаючи ззаду кривавий свій слід.
Другий ворог в паніці кинув руїну,
Втікаючи швидко у безвість на схід.

Минули пожежі й бої в добу грізну.
Згубив свої західній ворог стяги.
Та нашу розтерзану в крові Вітчизну
І далі, як крухи, клюють вороги.

СЕЛО

В обіймах любови
Небо і село.
Плодом калиновим, —
Зорями цвіло.

В згадках в снігах вишні,
Тополів ряди.
Весняні розкішні
У цвіту сади.

Стіни хат біленькі,
В хатах рушники.
У вінках жовтеньких
Чар соняшників.

Вузенькії кладки
Через потічки:
В потоках дівчатка —
В квітках сорочки.

Де щастя з журбою
Потоком плило,
Я серцем з тобою
Ріднеє село.

За селом в просторах
Далі голубі.
Краю мій, що в горі,
Ця пісня тобі.

КОЛГОСПНИК

Як в рожевій обрію щоки
Слало сонце цілунки свої,
Вже колгоспника вранішні кроки
Глухли в стайні конячим гної.

Босі чорні порепані ноги
М'яко грузли в теплі кізяків.
Очі, повнії втоми й знемоги,
Від коротких всуспільнених снів.

Дома в хаті прищутились злидні.
Злидні варяться горем в печі.
Голі діти постійно голодні,
Бо Москва єсть батьків калачі.

А тоненькій ручки та ніжки
Ледве втримують їхнє життя.
Розорали колгоспи обніжки, —
Провели борзну в небуття.

І на краще суспільні надії
Залишали сумніви одні:
Від світання за муки тяжкій
До заплати самі трудодні.

В полях вітер хвилює житами,
Вис сумно між хат у селі.
А колгоспник чекає роками
В себе хліба шматка на столі.

ЗАГРАЙ, ГАРМОНІСТЕ!..

«Россия поет, Россия танцует».
(Назва совєтського кінофільму)

Заграй, гармоністе! Веселої грай!
Печи грою серде, як дівки цілунок!
Хай вихорем в танку вертиться наш «рай»,
Хоч голodom грають і кишки і шлунок.

Заграй, гармоністе! Веселої грай!
Станцюю я й босий. Навіщо взуття?
В майбутній комуні лише забажай:
Бери по потребі — щасливе життя?!

Заграй, гармоністе! Веселої грай!
Хоч в хатах у напіх лиши злідні одні,
Зате життя наше, як квітчаний май:
В заможних колгоспах греби трудодні.

Заграй, гармоністе! Веселої грай!
Забудь, що в неволі села й міста.
Нам гірко: Москва п'є солодкий наш чай.
Всі пляни грабунку Вкраїни — до ста.

Заграй, гармоністе! Веселої грай!
Хоч ніч тъмою смерти на нашій землі, —
На те, гармоністе, ти плюнь, не зважай:
Нам зірка свободи сія на Кремлі.

Заграй, гармоністе! Веселої грай!
Компартії ж воля весела така:
Коли в Україні життю прийшов край,
Хрушев садив Сталіну теж голака.

То ж грай, гармоністе! Веселої грай!
Життя у річках молоком тече хай!
Гра в хвилях на вітрі Москві урожай!
Ти грай, гармоністе! Веселої грай!

ТИРАНАМ

Шалійте, лютуйте, скажені тираги,
Як хвилі в злобі в час негоди і бур.
Чека на вас гибелль й смертельні рани:
Пощезне неволя й берлінський ваш мур.

Без жалю, любови, без серця ви люди —
Кати, що байдужі до сліз, горя й мук.
Гнів Правди й розплати знайде вас усюди, —
Не змити вам плям з закривальних рук!

Ще прийде кінець терпінню народу.
За кров наших сестер, братів і батьків,
Не буде вам місця на суші, лиш в воду
Потопите сказ свій і дикий ваш гнів.

Не вникнуть вам згину і помсти години,
Бо визвольний дух у народів живий.
За муки, страждання, за гніт України
Ганебно в віках покристесь й ви.

За смерть мільйонів, вам підлі тираги,
Відплатять народи кров'ю за кров.
І свічі свободи засвітять каштани, —
Настане на світі добро і любов.

**
*

Коли в тридцять шостому році
Робила в нас чистки Москва,
Більмом я сидів й на осі,
Як Україна вся піажива.

В дні хмарні і темній ночі,
В час горя й народу страждань
Народи України робочі
Конали від мук та знущань.

В той час смерть, розправивши крила,
Літала, як чорна мара.
Озброєна ворога сила
Давила народ, як гора.

Совєтсько-партийні чистки
Змітали українців життя.
До краю наповнені злости,
Мели всіх, як бруд, до сміття.

А зараз, мов сон, дні колишні,
Що діялось в ріднім краю,
Де хати ховалися в вишні,
А долю кляли ми свою.

Кляне наш народ долю й досі,
Бо чистять життя і поля.
А колесо смерти на осі
Вертиться із волі Кремля.

**
*

Забрали хату й все із хати,
Як псів, всіх вигнали з двора:
Пішла по селах жебрати мати, —
Вкраїна з голоду вмира.

В бур'янах батько спав під тином,
Жив лише жалем з чужих рук.
Його «врагом» зробили з сином.
О, скільки в серці жалю й мук!

Вже трьох синів і кулі й голод
Навіки спать поклав в землі.
Давить хрестом Москви серп й молот:
Вкраїну вкрили ночі злі.

Все нищить силою свою
Московський кат, щоб знищить нас.
І смерть шаліє над землею —
Народ наш косить довгий час.

Та смерть єднає батька й сина.
Душі не вбити — вона жива.
З руїн ще встане Батьківщина.
В крові ж утопиться Москва.

ДРУЗІ СЕРЦЯ

Я в житті не цілком одинокий:
Як тьма ночі вкрива мої дні,
Несуть світ, рівновагу і спокій
Друзі серця — крилаті пісні.

Сонце грає промінням в кімнаті,
Синявіє на обрії гай,
Дзвінкий клекіт лелеки на хаті, —
Оживас в піснях рідний край.

Оживас зима, весна, літо,
Живить згадками рідна земля,
Яка в серці цвіте, як ті квіти,
Що весною вкривають поля.

Воскресають московські страхіття
В тумані поневолення й сліз,
Бо злий ворог створив лихоліття
В kraю сонця, верб, мрійних беріз.

Воскреса в піснях зникла родина:
Батьки, сестри і старші брати, —
Вся страждалnya в неволі Україна,
Вбивства й злочин, що чинять кати.

Коли серце мое в тяжкій тузі,
Все минуле зрина, мов у сні,
Мое серце навідуютъ друзі —
Повні радощів й смутку пісні.

“НАЙДЕМОКРАТИЧНІША” В СВІТІ

На схід сонця, де обрій заграва
Бранці кров'ю фарбую щодня,
Шляхом вбивства повстала держава,
Де в кермі вся катівська рідня.

Гинуть люди, затиснуті гнітом.
Все ждуть волі, як сонячних днів.
Володіть прагнє Кремль цілим світом —
Веде наступ на вільних синів.

В Кремлі воля лише на папері,
На папері й щасливе життя.
Спробуй рушить до волі у двері —
Згинеш враз, як непотріб, сміття.

В конституції — мова обману
Для експорту у Західний світ:
То трудящим пускають тумани,
Щоб накинутъ на них Москва гніт.

Вкрились хмарами чехам світанки,
Які власний хотіли мать світ:
Стріли їх кулемети і танки —
То московський їм волі привіт.

В конституції воля для моди.
Демократія — лиш на словах.
Москва гнітить шідбиті народи,
Що позбавлені й слова в правах.

Ю Н И С Т Ъ

Юність світу іде по плянеті.
Їй завидує кожний старий.
Вона грає красою, як волошки у житі,
Вона сповнена вцерть палких мрій і надій.

Вона повна краси: гра веселкою в квітах.
Вона в піснях дівчат, повних сил парубків.
Як трава та зелена, що росами вмита,
Її люблять, шанують ще з давніх віків.

Вона грає промінням у сонці і зірках,
В вітрі дише квітками в веснянім саду.
Їй не знане чуття, що є тяжко і гірко,
Бо у жилах плекає лиш кров молоду.

Вона грає красою, як квіт рожі розкриті,
І сміється так дзвінко, як води струмків.
Чиста, біла, як піски ріки вмиті,
Не враховує днів і минулих років.

Вона серцем палає в гарячій любові,
Що коханих в жагучі цілунки єдна.
Їй властиве тепло, не морози зимові,
В ній цвіте в пишних квітах чудесна весна. -

Тому так вона рада і небом й землею:
Летить, як той птах, в жававім розмаху крил.
Тому кожний старий так жаліє за нею:
Хоче юности радість, здоров'я і сил.

ЗАТЬМАРЕНА БЛАКИТЬ

В високості хмари гуляли
На крилах вітрів в перегін,
З-під сонця на землю упали,
Приземливши лету розгін.

Покрилися хмарами хати,
Затьмарилася ясна блакить.
І вітер спустивсь волохатий,
Сердито по хатах шумить.

У давні часи над землею
Вітри гнали хмари геть в даль.
І сонце з блакиттю своєю
Розгонило людську печаль.

Настали нові дні негоди.
Блакить вже не грас в очах.
Вкраїни нещасні народи
Покрила хмар темрява й жах.

Ворожій хмари й тумани
Гнітять наш народ без вини.
В серцях незагосні рани,
Bo сплять по ярах буруни.

Та прийде час згину негоди, —
Повіють з ярів буруни.
Повстануть Вкраїни народи
І знищать терор катані.

Засяє ще сонце над нами,
Заграс над краєм блакить.
І вільні батьки із синами
Ta з дочками знов будуть жити.

ШУМЛЯТЬ ГАЙ

Шумлять гай все в Україні.
Степів синіє літня даль.
А я тоскую на чужині, —
У серці каменем печаль.

Шумлять гай, в селі тополі.
Під вітром листя все співа.
Вкраїнці там не мають долі,
Хоч віра в волю в них жива.

Летять роки. Лани широкі
Щоліта в золоті пшениць.
Та нарід має згубний спокій
В снігах Сибіру та в'язниць.

Шумлять гай, як Дніпра води.
Безхмарна сонячна блакить.
Та зброю там кують заводи,
Щоб нарід наш було чим бить.

Шумлять гай, цвіте калина,
Ніхто не стрима їй цвісти.
Лиш гине наша Україна:
По цвінтарях хрести й хрести.

Шумлять гай. Нема ім спину,
Бо ж гону вітру не спинить.
Влетять буруни в Україну,
І народ наш вільно буде жити.

МОСКОВСЬКИЙ ІМПЕРІЯЛІЗМ

Москва у поході на вільний ще світ,
Бо тісно їй в мурах у Кремлі.
Народи неволить уже сотні літ,
Насильно підкорює землі.

Темряву й неволю ніс білий царизм,
Кували все зброю заводи.
Тепер кує спішно Москва комунізм,
Щоб далі корити народи.

Немало вкраїнців позбулось життя,
Родин, свого краю і хати:
Культура, церкви — все пішло в небуття,
Бо нищать Москви азіяти.

Забарвлені кров'ю Москви пропори
Народів страшать своїм цвітом,
А вбивці людини чекають пори,
Щоб їм володіть цілым світом.

Вже в Африці в дії москвина рука,
В Південній Америці, Кубі.
Розлилась по світі комуни ріка
Свободі та людству на згубу.

Ще час скаменулись народам самим,
Що мають добробут й свободу,
Бо в вітрі поривах отруєний дим,
Який несе смерть всім зі Сходу.

**

Буренних днів заглухла вже луна,
А з ними й молодість заплинула рікою.
В чужині старість похмura і сумна
Простерла руки втоми наді мною.

В розгоні роки зближають мене в тлінь,
Де монумент мене чекає у печалі.
Модерний світ для нових поколінь
Відкрис семафор в космічні темні далі.

Злетять мільйони років на землі,
Яка все буде в льоті між світами.
Загине спомин в вічності у млі,
Хто спить на цвінтари, покритий бур'янами.

На вічних крил вітрів летітимуть в даль луни
Нових змагань в боях людської боротьби,
Коли у вишні зростуть грибів буруни, —
Атомні гриби смерти модерної доби.

Людської боротьби нікто стримати не в силі:
Відколи люд живе, гrimить віками бій.
Та буду вічно спать я на цвінтари в могилі,
Хоч атом і знese надгробний камінь мій.

СІВАЧ

Дощем сіє сонце проміння,
І льоном розцвіла блакить.
Як з рук сівача те насіння,
Дзвінке щебетання летить.

Сріблястою сіють росою
З льонового цвіту вгорі.
І мрійної хвилі габою
Спадають пісні від зорі.

В піснях жайворонкове поле,
Де сіє колгоспник ріллю.
Йому босі ноги вкрай коле
Сухая земля без жалю.

Ізгорблена ношею спина,
Обличчя вкрива втоми тінь.
І довга невільнича дніна,
Як мрійна життя далечінь.

Зерном з мішка дні ненависні
Спадають з рахунку життя.
Згори жайвороночків пісні
Минають його почуття.

Іде по ріллі важким кроком
В майбутнє холодної мли:
Зближається він з кожним роком
Туди, де й батьки полягли.

З О З У Л Я

Не раз на чужині в мосму віку
В згадках прийде літо зелене.
Хвилююче серце зозулі: ку-ку,
В лугах голосіння чайне.

Протезами тру чужий хліб без смаку.
Топчу чужу землю ногами,
Та вже в Україні не вчую: ку-ку,
Зграбоване в нас ворогами.

Згадаю наш Київ й сестрицю ріку,
Стрімку Володимира гору,
З якої в глиб серця лилося: ку-ку,
Як промінням яснії зорі.

Не раз нарікаю на долю гірку,
Бо в згадках лиш степ та могили.
Зозулі так чулеє серцю: ку-ку,
І край незабутній наш мицій.

Згадаю городи в червонім маку,
Пісні вечорові дівочі.
Та з серця не вирватъ зозулі: ку-ку,
Як спів солов'їної ночі.

Лиш в згадках ишу України пісні, —
Дівчат і пташок серцю чулі.
Та тут наяву не прийдеться мені
Чуть мите кування зозулі.

ШЕВЧЕНКІВСЬКИЙ ПАРК

Шевченківський парк! Шевченківський парк!

Неслися слова, мов на крилах:

В неділю, в п'ятницяте справді, не в жарт

В Філадельфії місті відкрили.

Діждались вкраїнці, що з ними Тарас

На вільній землі Вашингтона.

Такого хотів в Україні для нас —

З новим і правдивим законом.

Америки гімн і наш — серцю милив

Підносили душі в синь неба.

Думками летіли в Канів до могили,

Тарасе-Пророче, до Тебе.

Із рупорів пісні злітали в етер —

Шевченка слова з «Заповіту».

Це доказ, що Геній в віках ще не вмер,

Не вмре в Україні і в світі.

Шевченківський парк! Шевченківський парк!

В документах назву скріпили.

Заслони двох дощок насправді, не в жарт

З ім'ям Тараса відслонили.

НЕ МАЮ ДРУЗІВ

Коли за селами й лугами
Ревли гармати вдалини,
Між України ворогами
Втопали обрій в огні.

В той час — в злощасную годину,
Як наближалася знов москаль,
Лишив я рідну Україну
І їхав в невідому даль.

Лишав гаї, степи і ріки,
Блакитне небо угорі.
Не здав, що я лишав навіки
Свій край в осінній злій порі.

І очі в непросвітній тузі
Назад дивилися на шлях,
Де залишив дружину й друзів,
Мов цвіт весни в рідних полях.

А в чужині не маю друзів,
Де є що істи, вдоволь пить,
Бо серде завжди мое в тузі,
Що край мій гніт важкий терпить.

В степах вітрів, де далі сині,
Де рідна мова й солов'ї, —
Лишив в коханій Україні
І друзів й радоші свої.

**

Вкраїну ніч повила,
Москві лиш сяють дні.
Бітчизна наша мила
В темряві, в тумані.

Покрили хмари сиві
І сонце й небокрай.
Села й міста журливі,
В журбі і поле й гай.

Щезла з двора хатина,
В якій зростав колись.
В неволі Україна —
Сум з горем обнялись.

Спішать в Москву вагони,
Заповнені ущерть.
Спустіли рідні гони,
Справля бенкети смерть.

ПРОЙШОВ Я ЗАХОДУ СВІТИ

В моєму серці жаль і сум,
Часом важкі страждання.
В стежках моїх щоденних дум
Нездійснені бажання.

В весняні дні, як все цвіте,
Я згадую Вітчизну —
Живове поле золоте,
Тепер стіну залишну.

І ніби подих юних літ,
На крилах вітру лине.
Несе тополь хитання віт,
Пригадую Вкраїну.

Пройшов я Заходу світи,
Дороги небезпеки —
Своєї юності мости
У вільний світ далекий.

Цвіте й тут небо голубе
Безмежне та широке,
Та не забути, мій край тебе,
Мої юнацькі роки.

СОВЕТСЬКИЙ “РАЙ”

Спивають пташки в юнім маю,
Та плаче люд в советськім раю.
Півсотні літ вже йдуть до раю
Під марш Москви, що кишки грають.

В труді, неволі та печалі
Потьмарились народу далі.
В раю майбутнім дні щасливі,
А зараз смерть жде тих, хто живий.

З півночі вітер дме сердито,
В журбі схилило колос жито.
А гайвороння чорні зграї
Справля бенкет в советськім раю.

Москви недолюдки криваві
За вбивства тішаться у славі,
А нарід наш в журбі та илості
Ховає в землю рідних кості.

Міста і села скрізь роздерти —
Москою приречені смерті.
У тьми холоднім неба морі
Блідніють й гаснуть ясні зорі.

ОСТАННІЙ СИН РОДИНИ

Шаліла смерть в нечуваній стихії.

Зітжала даль голодна у млі.

Вкраїни хліб і сало у Росії,

А наш народ вмира в свой землі.

Московські яструби, розправивши вшир крила,
Літали по Вкраїні, грабуючи зерно.

Голодний наш народ наповнював могили —

Шукати в життя шляхів йому не звелено.

Безславно так загинули мільйони
У той злощасний тридцять третій рік.
Дороги до Москви міліції загони
Охороняли скрізь, щоб хто туди не втік.

Шаліла смерть з волі Москви-комуні
У той голодний тридцять третій рік.
Вкидали трупи так... Нашо робити труни?
Лиш Сталін-кат знов змінив смерти тої лік.

З голодної моєї кревної родини
Лишивсь під сонцем я живий лише один.
Згубив голодну юність в невільній Україні
З великої родини батьків останній син.

Я РАДИЙ ТИМ, ЩО ЕМІГРАНТ

Родину знищив окупант,
Я радий тим, що емігрант,
Бо в дні неволі в тумані
Невесело жилось мені.

Журба сповняла груди вщерть,
Бо кожний день чекав на смерть,
Мої роки у ночі мли,
Як чорні скиби в ніг лягли.

Советський хрест — це молот, серп,
Приніс народу голод, смерть.
А прапори та ж смерть ізнов
Пофарбила в невинну кров.

У чорнім вихорі негод
Страждає України народ,
Де став ворожий брату брат,
Бо так зробив московський кат.

На волоску висів там вік,
Де всім мерцям згубили лік.
І більш терпіть не мав я сил
В лісах хрестів і тьмі могил.

Хоч жити вільно в чужині,
Та боляче за край мені.
І доки в краю окупант,
Я радий тим, що емігрант.

НЕ ТРАЧУ НАДІЙ В РОЇ СУМНИХ МРІЙ

Цвітом рожі обрій
Розцвівсь за вікном,
Підзоряній зліт мрій
Розлучив зі сном.

Будяками в житі
Кривавії дні —
Роки пережиті
В рідній стороні.

Де в слізози світанки
Оздобляли луг,
Жайворонків ранки
Слав під скибу плуг.

Як орана нива,
Круками в очах,
Плакала журліва
Пісня орача.

Про те, як руїна
Смертю на кості,
Розп'ята Україна
В муках на хресті.

Як ворожий вітер
Рвав пасма косам,
І не було спину
Вкраїни слізозам.

Де вороння кряче,
Де хижака лютъ:
Кров Неньки гарячу
Злі вороги п'ють.

Б Е Р Е З Е Н Ъ

Березень віта нас! Березня діждали!
Зрушила береза свій весняний сік.
Вже весна зборола зими перевали,
Іде теплу в обійми сімдесятій рік.

В березневі ранки, в веселі світанки
Встає сонце з моря дуже й молоде.
Десь ізникли в далі морози, сніжинки,
В вітрові зітханні люба весна йде.

Стигнутий березневі дні теплом весняним.
Входить сміло в груди подихом весна,
Залічила вправно в серці зими рани:
Соняшним промінням, зорями рясна.

Березень надворі! Березень сьогодні!
В поцілунках тануть хмарки в небесах.
Весело хлюпочуть ріки многоводні,
Мас верб на вітрі вільная коса.

Березень збудив з сну соняшні берези.
За зимою сонця промінь злизав жаль.
Відійшли в минуле сніги та морози,
Манить у обійми тепла весни даль.

КОЛИ...

Коли я навік згорну руки
І чашу життя сп'ю до дна,
На цвінтар села у Баванд Бруку —
Для мене дорога одна.

Не води ріки — сонця зливи,
Чи скошених трав сіножать,
Гіллям гнутим верби журливі
Мене будуть там провожать.

Втону я у темному морі
Під жалібний шум дерев віт,
З небес будуть сяяти зорі
Для інших мільйони століть.

Мене вкриє вічна тиша,
Хоч пташки співатимуть скрізь.
Чужина за край рідний рідніша
Похоронить без плачу і сліз.

І лише узимку сніжинки
Покриють могилу мою,
Як білий цвіт вишень України,
Вкривав в садах землю свою.

Змінятимуть ночі світанки,
Злітатимуть дні, як рої,
І може, як відгук прощання,
Лишаться ще твори мої.

КНИГА

Книга — ключ до знання і науки.

Книга влегшує наше життя.

Хоч німая, а вчить нас без звуків,
Кида світло в віки забуття.

Книга родить безсмертну славу.

Книга — людям найкращий с друг:

Зберіга материнську мову,
Вчить робити і жити без напруг.

Книга нас захища від нещастя.

Вона є смолоскип в темноті.

В ній проміння прогресу сріблясте,
Що просвічує шлях у житті.

При потребі дасть книга пораду, —

Родить радість і знищує гнів.

Книга зброяє є для народу,

Атом смерті на злих ворогів.

Книга — ключ до прогресу й культури.

В книзі знань всім — морська глибина.

Книга валить віків старі мури,

В світі жити як, навчас вона.

Бачить людям дано більше світу

Через книги прозоре вікно.

В книзі знайдеш культуру, освіту,

Книга є найцінніше майно.

МИ ЩЕ ПОВЕРНЕМОСЬ . . .

Ми ще повернемось з чужини
Під ясні зорі в рідний край:
В міста і села України,
Де волошковий небокрай.

Ми ще повернемось додому,
Де рідне слово на устах,
Щоб знищить гніт, журбу і втому
І зняти МАТИР із хреста.

Ми ще повернемося в села,
Де плач над трупами батьків,
Щоб там цвіло життя веселе
І не знати більше чорних днів.

Ми ще повернемось до поля,
Де пролива народ наш піт,
Щоб знов всеміхнулась краю воля
В весняному польоті літ.

Ми ще вернемось в Україну,
Щоб знищити московський лад.
Щоб знов був рідний батько сину,
Ми ще повернемось назад.

С ВІТАННЯ

Зацвів маком вже обрій світання,
Скида небо намисто своє.

А у мене постійне питання:
— Чи забув, як зозуля кус?

И досі в згадках світання у полі,
Де йшов поруч з юнацтвом своїм.
В дворі шумом вітали тополі
И теплом стін батька згорблений дім.

Як ті промені сонця на сході,
Виринають України дні,
Де, як трави росою, мивсь в поті
И спочивав у жнива на стерні.

Де цвіли літом поля простори,
Де тонув погляд в ясну блакить,
Де сплелись хмелем радість і горе,
Мое серце летить і летить.

Там стрічав я погожі світання,
У оселі батьків тополь шум.
Подих першого в серці кохання
Я не можу тут викинуть з дум.

Теж не трачу надії, що доля
Ще поверне з чужини мене,
Як в Світання України Воля
Чорних круків на схід прожене.

РАНОК

Вже гасить зірки погоже світання.
Розплющає очі заспаний день.
У листі тополі чутъ вітру зітхання.
Збудилася тиша від пташок пісень.

Розкрилися ночі вже чорні заслони.
Злетіли пташками на крилах зірки.
А місяць кінчав небесній гони,
Та плещуться в берег все хвилі ріки.

І крадучись, сонце зійшло із-за жита,
Посипало стріли-проміння в поля.
Заграла трава росами вмита,
І обрій шипшинний жевріс здаля.

Тих фарб, ранку звуків немає в чужині.
Немає тих пахощів й кольорів квіт.
То все лиш властиве моїй Україні,
Де небо й земля обняті у цвіт.

ДАВИЛИ Й ДАВЛЯТЬ

Давили ѹ давлять окупанти
Наших батьків, сестер, братів.
А я гукаю їм: «Понстаньте
З злобою помсти на катів!»

Та голос мій в чужині гине,
Як у пустелі між пісків.
А з краю крик відчаю лине,
Вливає в серце мос гнів.

Шумлять у хвилях океани,
Весна на небі ѹ на землі.
А край наш корчиться коханий
В темряві ночі та у млі.

Як можна нам весні радіти,
Як стерпіть тут пекучий сміх,
Коли в краю старі і діти
Над трупами родин своїх ?!

Не заживає в серці рана,
Яку ятрять москвина злі,
Що наша Вкраїна кохана
Нешансна на своїй землі.

Та поруч ран горячі надії,
Що край позбудеться біди.
Здійсняться невгасимі мрії —
Піски пустель діждуть води.

ПРОЩАННЯ

Вітер з осокою
Розмовля в воді.
Розійшлися в час бою
Ми ще молоді.

Осінь полуум'яна,
Як на землі лист.
Ішла орда п'яна
Під гарматний свист.

Серце, повне жалю,
У грудях моїх, —
Лишив рідні далі
І рідних своїх.

Цілунки, прощання,
І сльози лилися.
Мали сподівання —
Стрінувшись колись.

Рушили возами
В невідомий шлях.
Хусточек за нами,
Як прощання змах.

І тисячні милі
Я проїхав в світ.
Ти ж лягла в могилі
За двадцять п'ять літ.

Роки сподівання,
Зустрічі у мі.
Ти в серці з коханням
Спочила в землі.

Хай, як неніки руки,
Що пестять малі,
За твої всі муки
Пригорта земля.

**

Між життям і смертю
Перейшов межу.
Роками шідпертий,
Старістьстережу.

Старість, як в деревах
Йде осінній сік,
Бо в пенсійних роках
Вже короткий вік.

В кожнуу годину
Час у вічність йде.
Люта смерть з-за тину
Вигляда і жде.

Вона не за гасм,
Як і ночі тьма:
Зараз життя маєм,
Завтра вже нема.

Зникла юнь крилати,
День за днем щеза,
Як грім в перекатах —
Ралтова гроза.

Доки дишуть груди,
Лине в жилах кров,
Будь завжди і всюди
До смерти готов.

МАТИ

Кого в світі більш можна кохати?
Кого звем в час біди знов і знов?
Одна відповідь всім в слові: МАТИ, —
В ній одній найталкіша любов.

Мати — зірка в пшилях між горами.
Мати — сонце ясне, а не тьма.
Як не мають малі діти мами,
Наче їй серця у грудях нема.

В мами серце до діток чайне.
Мама — перше слівце в немовля.
Слово мати при назві Вкраїна
Наш нарід з давніх літ вимовля.

Любов мами їй до мами так само
Не стирають у віці роки:
Помираючи, ю дід кличе: МАМО!
І маля прагне мами руки.

У бояж, як січуть автомати,
Вимовляє вояк не один
Наймиліше його серцю: МАТИ —
З словом МАМА вмира мами син.

Всі ми мусим мамів шанувати.
Мама — наша є рідная кров.
Наймиліше з усіх слів є МАТИ —
В нім життя всіх, опіка її любов.

ХОЧУ СТРІНУТИ СМЕРТЬ МОЛОДИМ

Хочу жвавість мати юну і силу,
І турбуєсь в житті лиш за тим,
Як прийде час лягати в могилу,
Щоб кінець життя стріть молодим.

Не люблю я каліцтво й хворобу,
У садах моїх мрій теж пустих.
Хочу чути до самого гробу
Лиш пісні і життя юний сміх.

Я люблю лиши весну й тепле літо.
Не бажаю з снігами зими.
Хай не в'януть, цвітуть вічно квіти,
І приносять пташки спів крильми.

Люблю гру хвиль у синьому морі,
Весни квітів веселковий цвіт.
Вночі місяць й калинові зорі,
Солов'їний в садах весни світ.

Не люблю хвору старість горбату,
Горе, муки, людей лютих зло.
Люблю юність любов'ю багату,
Щоб життя нею вічно цвіло.

Щоб ніколи не мати загину
У віршах ладам ритму і рим,
Люблю я їх творить безупину,
Щоб я вічно в них жив молодим.

Коли ж прийде хвилина остання,
Як марщ смерти заскиглять сичі,
То єдине лиш в мене бажання,
Щоб прийшла під час сну уночі.

ВІДШУМІЛО ВЖЕ ЖИТО . . .

Відшуміло вже жито густее,
Відспівала краса в деревах.
В журбі осени поле пустес,
Довгі ночі в електровогнях.

Удяглися в тумани дні любі,
Що улітку вітали їх ми.
І зелені шати на дубі
Ізмелись журавлями крильми.

Жовтим листям покрито вже літо,
Роздягли вітри з чарів кущі.
Блакить неба у хмари повита,
Мочать серце холодні дощі.

Рідко сонце свої вії мружить,
Рідко в гості приходить тепло,
Бо вже осінь із літом не дружить, —
На лице їй ляга зими тло.

Шепче лист, що у нас під ногами,
Що минула вже літа пора.
Прилетить зима в гості з снігами,
Вдягне землю берізки кора.

І каштанів, що мали їх віти,
В вікнах хат запалаютъ свічки.
І пора вкраситъ землю у квіти —
В вишивані зими сорочки.

У КРАЇНА

Де сонце все літо в безхмарній блакиті,
Там люди без долі в неволю забиті:
Колгоспи, радгоспи, міста у руїнах —
Під гнітом москвина конас Україна.

Віками край пахне бузком і гречками,
Де шаблі дзвеніли в руках з мозолями.
Віками гніт ката рвуть волі пісні,
Щоб міст проложити в нові дні ясні.

Україна — це сонце яскраве у небі,
Тому стільки жалю у серці по тобі.
Україна — це колосу шептіт у полі,
Це вітру пориви в степах ще на волі.

Україна — цвіт неба — це зорі рясні,
Весна солов'їна і ночі ясні.
Як з місяця вповні не звести очей,
Так чулить спів пташок, що йде до ушей.

Століттями мила вкраїнцям природа,
Та тяжкая доля в краю для народу.
Століттями нарід шука свою долю,
Щоб мати, як вітер в степу, власну волю.

ЗА ЛЮБИЙ КРАЙ, ЗА УКРАЇНУ

За любий край, за Україну,
За люд і рідні береги
Борімось дружньо без спочину,
Поки не згинуть вороги.

Борімось дома, в Батьківщині,
В боях зі збросю в руках.
Борімось всі, хто на чужині,
Жаром вогню в палких словах.

Хай вістря слів, як вітер в полі,
Летять на наших ворогів.
Доки наш народ у неволі,
Не стухне в нас на ката гнів.

ПІД НОВИЙ РІК

У праці, в сні, а чи в дорозі
Збігає час й з'їдає вік,
І знову на моїм порозі
Ралтово став вже Новий Рік.

Вишневим цвітом впали в безвість
Літа — ці квіти у маю,
Взяли з собою юну жваність —
Квітучу молодість мою.

Люд Новий Рік стріча охоче,
І трохи весело й мені,
А старости я ще не хочу,
Не хочу вмерти в чужині!

І хоч в ногах важкая втома,
Та духом завжди молодий,
Бо ще надіюсь стрінуть вдома —
В Україні наш Рік Новий.

НА СПОГАД М. КРОПИВНИЦЬКОГО

(У 60-ту річницю з дня смерти)

Запалив невгласимую ватру
Кропивницький у мові своїй:
Українського батько театру,
Української сцени геній.

Хоч була рідна мова не в моді,
Зніс її він до сонця в блакить,
Щоб в пошані була у народі
І могла серед інших мов жити.

Нищив всі на шляху переписки,
Що робили йому москали.
Підніс слово живеє народу
В мрійну синь, де шляхи журавлів.

Вмер з Валуєвим «говор мужицький»,
Бо вкраїнська мова жива.
Патріот-драматург Кропивницький
Україні дав добрі жнива.

ЛІТНЯ НІЧ

День за сонечком зник,
Синій вечір поник,
Місяць сяє в ставку на припоні.
Щезла в далі гора,
Очі ніч протира,
Спуска коси землі на долині.

Перепелів пісні
У житах голосні
Манять поле послухать співуче.
А нічна висота
У зірках розцвіта,
Мос серце вражас болюче.

У траві цвіркуні
Не вривають струни —
До світання провадять концерти.
Ночі ніжне тепло,
Що в степу розцвіло,
У село поспішає уперто.

Матіоли смішні,
Лиш вночі запашні,
П'янім подихом сповнюють груди.
Серце солодко б'є,
Трава росу вже п'є
И самоцвітами грас усюди.

ДУШОГУБ

(До 100-тої рігніці з дня народження)

Як злочинець, каравсь другий Каїн
У Сибірі близь Лени ріки
Із украденим прізвищем Ленін,
Яке людство клястиме віки.

Обібравши дорогу криваву,
Душогуб вів грабунки й розбй.
Щоб створити собі вічну славу,
Закликав темну силу на бій.

Він до влади дістався насильством,
Кидає в маси облюдні слова,
Що трудяці здобудуть убивством
Землю, фабрики, волю й права.

Відзискали лиш кров'ю трудяці
Рабство, злидні, дикунство, терор;
Забрели у советській хащі,
Здобули голод й масовий мор.

Лиш партійная кліка багата.
Їй веселкою грає життя.
І вселюдського вбивця і кати
Витягає на світ з небуття.

Та не втримати слави брехнею,
Що здобув кат терором в огні.
Хоч лежить він під склом в мавзолеї,
Ще лежать віки буде в багні.

МОЯ ВІДПОВІДЬ

Промовив із фото мій друг монумент
В Бавид Бруку на цвінтари скраю:
«Покинь вже платити доляри за рент,
Без тебе я, друже, скучаю».

Сказав я: «Під сонцем не терплю нужду,
Щоб тут лягти в ямі глибокій.
Я жити ще хочу, тому підожду
При тобі мати вічний свій спокій.

Злетить ще з пташками квітуча весна,
І посміх свій дасть мені в дари.
А смерть ненавиджу — вона навісна.
И на рент я ще маю доляри.

Я ще не пройшов життя всіх доріг.
Ще в серці горить юна сила,
Яка розтопляє зими-смерти сніг
И в піснях мене зносить на крилах.

Минаю я кручі, темряву і тінь,
Лечу в сонцесяйні простори,
Де льоном цвіте голуба далечінь,
Де в щасті всміхаються зорі.

А ти, монументе, іще помовчи.
Прийде час лягти під тобою,
Як осінь надійде з дощем, плачуши,
И візьме мене з весен з собою».

ДАЛЕКИЙ КРАЙ

Далекий край, вишневі села
Немає сил забути мені:
Поля, гаї, степи веселі
І люд сумний у полоні.

В полях, гаях пташки і квіти,
А сонця ж, сонця угорі!..
Та людям з того не радіти,
Коли їх шії у ярмі.

Нема взуття, нема одежі,
Ні крихти хліба на столі:
Старі хати без огорожі,
Немає й церкви у селі.

Замість церков — двори колхозів,
Не знайде меж московська лють,
Де люд наш в праці до морозів,
А шіт і кров чужій п'ють.

Працює люд, вриває жили
На ті нещасні трудодні:
За селами ростуть могили,
А в селах злидні лиш одні.

Далекий край, нещасні села.
Коли прийде вже волі час?..
Коли зійде зоря весела,
Що знищить тьму ворожу з вас?!

НЕМА ЧИМ ДИХАТЬ...

Нема чим дихать в ріднім краї,
Хоч степ без меж і вітер в гаї,
Та в сум повиті наші люди,
Бо їм неволя тисне груди.

Нема що їсти в ріднім краї.
Хоч по степах пшениць врожаї,
Та окупанти Батьківщини
Грабують все для Московщини.

Нема як жити в ріднім краї:
Москаль стопкав наші звичаї,
Ворожа дітям стала мати,
Народ позбувсь города й хати.

Нема як спати в ріднім краї,
«Чорних ворон» літають зграї,
Щоночі в пізнюю годину
Беруть невинну людину.

Повиті в сум всі наші люди,
Тяжке життя їм давить груди.
Хоч степ без меж і вітер в гаї,
Нема чим дихать в ріднім краї.

В О Л Я

Зродилася з віків, із сивої давнини.
Літала в добрий час, як той на волі птах:
То нила, плачучи, в мурах тюрми-клітини,
То зносилась в блакить, як жайворон в полях.

Шуміла в прапорах так радісно на вітрі,
Шуміла в морі трав нескорених степів.
Літала між чайок в чайках на славнім Дніпрі,
Сміялась сонцем з лез і шабель і списів.

Ніякий окупант убить волю не в силі.
Як дві сестри Горгон*), в віках вона жива:
Зимою, ніби мрець, лежить вона в могилі,
Весною вона знов з травою ожива.

Воля, краса віків! Ніякі перепони
Не можуть зупинити їй лету до зорі.
За неї йшли в бої безстрашні легіони,
Щоб сяяла в житті, як світло янтарів.

Хоч наші вкраї гаї, задумані і сині,
І воля не руша своїх могучих крил,
Ta вже недовго ждать нескореній Вкраїні,
Коли знесе навік терор ворожих сил.

*) У грецькій міфології дві сестри (*Стено і Еєріала*) з трьох сестер Горгон (догок Фокія) були безсмертні. Третя — Медуза — смертна.

ВКРИВ ГРУДЕНЬ СНІГОМ РАДІСТЬ З СМУТКОМ

Грудень вслав полотна білі
На шлях до дня Різдва Христа,
Щоб білим цвітом всі раділи
У селах, хуторах, містах.

Чарівний, срібний місяць грудень
Цвітом вишень квітча зима:
Та радість тисне людям груди
І дух на крилах підійма.

У грудні в яслах Божа Мати
Дала людям Христа Дитя:
В vogнях веселки цвітуть хати,
В хатах ялинки і кутя.

ГоряТЬ свічки, як неба зорі,
Лоскоче очі сніг сріблом:
Немас місця в серці горю
Ні в стінах хат, ні за вікном.

Хоч радощам немас спину,
Які так пружать в серці кров,
Та з смутком згадуєм Вкраїну
У дні колядок знов і знов.

В дні Свят пестить думки надія,
Що вийде край з неволі й тьми,
Бо з краєм Бог, Христос й Марія,
Які звільнять його з тюрми.

МЕНЕ Ж В СВІТІ ІЩЕ НЕ БУЛО

Грало сонце в космічній блакиті,
Долом линуло літнє тепло,
Стівав перепел голосно в житі,
Мене ж в світі іще не було.

Вітер колос гнув чемно рукою,
Щовесни в садах цвіло село,
Лилась пісня дівчат за рікою,
Мене ж в світі іще не було.

Сходив в чарах з-за обрію місяць,
Літнє небо зірками цвіло.
Народжалось людей сотні тисяч,
Мене ж в світі іще не було.

Шквалом землю проходили війни,
Вбивство предків кров густо лило.
Вічність вкрила часи безнадійні,
Мене ж в світі іще не було.

Юнака обіймала кохана,
До грудей пригортала чоло,
В серцях гріла любов їх вогняна,
Мене ж в світі іще не було.

В чарівній нашій славній Україні
Йшли віками і радість і зло.
Цвіли ночі в садах солов'їні,
Мене ж в світі іще не було.

Народжалися й мерли все люди,
Хмелем радість і горе плелось.
Від гречок мед заповнював груди,
Мене ж в світі іще не було.

Та злетіла лелека крилата,
І злегенъка, як помах весла,
На солом'яній дах батьків хати
На світ сонця мене принесла.

Мандрував я долинами й горами,
Перейшов перехрестя доріг.
Та роками мій вік уже зораний, —
У потоках життя уже збіг.

І після мене поля будуть орані,
В віки птахом летітиме час,
Лиш прогресу нашадки вже зоряні
В тьмі віків зітрутъ пам'ять про нас.

Віки сонце світити ще буде,
Прогрес змінить людське життя:
На плянети літати будуть люди,
Я ж вернуся назад в небуття.

Х Т О В О Н И ?

Не всі знають у вільному світі
Канібалів нових, хто вони,
Що над хижих тварин в злобі люті,
Мають в грудях вогонь сатани.

То є дикі москвини неситі,
Які п'ють безневинну кров,
Які нищать народи підбиті
І руйнують життя до основ.

Вони серця не мають, ні жалю,
Не вражают іх сліози сиріт.
Заселяють сибірській далі,
Щоб загарбати вільний ще світ.

Як в акули вони мають зуби,
Її гострий завжди апетит.
Жертв невинних чека доля згуби,
А для них — в повних розкошах жить.

Як в тварини, в них хижі очі,
Вогнем смерти горять з темноти,
Бо для них пора темної ночі, —
То найкраща пора для мети.

Вони зводять для зброї заводи,
Щоб ввесь світ їх боявсь, бо вони
Убивають підбиті народи,
Проливаючи кров без вини.

Хто страждав у советському «раю»,
Знає добре напасників злість.
Хто не знає їх, хай смерть запитає:
Хто вони? — смерть також відповість.

БЕЗСМЕРТИЙМ

*Хто умирає в боротьбі,
В серцях живе навіки.*

О. Олесь

У годину рішучу і грізну,
Коли волю шукали в боях,
Ви життя віддали за Вітчизну,
Щоб була незалежна ї своя.

Хоч нерівні в боях були сили,
Кожний вмерти за край свій був рад.
І не страшив вас морок могили,
Ви не знали про відступ назад.

Прямо в вічі дивилися смерті,
Серця ваші єднала мета,
Щоб жити вільно, чи в бою померти,
Не щадячи юнацькі літа.

Щоби скинути гніт ката над нами,
Не спиняли вас жахи пожеж,
Ні зимові замети снігами,
Бо любили ви волю без меж.

Хоч багато проліяли ви крові,
Та дістанеться ще ї ворогам,
Бо на зміну борці ідуть нові —
Сонце волі засвітить ще нам.

Про вас пам'ять від батька до сина
Йде потоком нестиманих вод,
Бо безсмертна в степах Україна,
Як і вічний її є народ.

ЦІЛУЄ ХВИЛЯ ХВИЛЮ

Цілус хвиля хвилю
В любовній моря грі.
Проходять довгі милі
У танцях кораблі...

Далекі небокрай,
Як цвіт, моря цвітуть.
А море в хвилях грас,
Що в берег з шумом б'ють.

Пориви вітру злісні —
Для моря засіб втіх:
Воно співає пісні,
На хвилях котить сміх...

Гуляють хвилі моря,
Не знаючи журби,
Не мають й тіні горя,
Ні недругів злоби.

Цвітуть моря снігами,
Мов квітами вишень,
Зливаються вустами,
В цілунках барвлять день...

ПОЖОВКЛИЙ ЛИСТ ЛЕТИТЬ

Спада пожовкле листя,
Шепоче поміж ніг,
Що час зими вже близько
І розстеле килим сніг.

Шуршить поміж ніг листя,
Жовтіє у очах,
Хоч колір золотистий,
Та холод злий в вітрах.

Злетіла вже на крилах
Журавлина пора.
Дні осінь вкоротила,
Краса землі вмира.

Затьмарилася в хмари
Вже соняшна блакить.
Минули літа чари —
Пожовкливий лист летить.

Горить, як ватра листя,
В осінньому вогні.
В червоному намисті
Біжать короткі дні.

Втопають дні чудесні
В пожовклій далині.
Ждемо весни воскресних
Днів в Рідній Стороні.

ЗМІСТ

	Стор.
На заході сонця	5
Борцям за волю України	6
Учасникам Зимового Походу	7
Краю зоряній	8
Втікачі	9
У 48-му річницю з дня розстрілу большевиками поета Григорія Чупринку	10
У 1000 річницю з дня смерти кн. Ольги	11
У 62-му річницю з дня смерти Марка Вовчка	12
Славної пам'яті 359-ти	13
Дві жертви	14
Каменар України	15
Геній твій пережив вже сторіччя	16
Він любив усім сердцем Вкраїну	18
Устим Кермелюк	19
В'язнам Московщини	20
Замордовані	21
Серп і молот	23
Прийде час	25
Моя Батьківщина	26
Любов до Вкраїни	27
Рідні береги	28
Скатертина	29
Сногади	30
Не плач, метусю!	31
Все сумую по Вкраїні	32
Подака батькові	33
Зелені свята	34
В обіймах весни	35
Слава	36
Страх	37
Осінь	38
Дніпрові хвилі	39
Хай знає світ	40
До сонця	41

Терор МВД	42
Я певний	43
Два брати	44
Московсько-китайська дружба	45
В модерній вік модерне рабство	46
Неволя	47
Два вороги	48
Село	49
Колгоспник	50
Заграй, гармоніст!	51
Тиранам	52
Коли в тридцять шостому році	53
Забрали хату	54
Друзі серця	55
"Найдемократичніша" в світі	56
Юність	57
Затьмарена блажить	58
Шумлять гаї	59
Московський імперіалізм	60
Буримких днів	61
Сівач	62
Зозуля	63
Шевченківський парк!	64
Не маю друзів	65
Вкраїну ніч повила	66
Пройшов я Заходу світи	67
Советський "рай"	68
Останній син родини	69
Я радий тим, що емігрант	70
Не трячу надій в рої сумних мрій	71
Березень	72
Коли	73
Книга	74
Ми ще повернемось	75
Світанки	76
Ранок	77
Давили й давлять	78
Прощання	79
Між життям і смертю	80
Мати	81

Хочу стрінути смерть молодим	82
Відсліміло вже жито	83
Україна	84
За любий край, за Україну	85
Під Новий Рік	86
На спогад М. Кропивницького	87
Літня ніч	88
Душогуб	89
Моя відповідь	90
Далекий край	91
Нема чим дихатъ	92
Воля	93
Вірив грудень снігом радість з смутком	94
Мене ж в світі іще не було	95
Хто вони	97
Безсмертним	98
Цілує хвиля хвилю	99
Пожовклив лист летить	100

